

Årsregnskap 2023

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Innhold

1. Ledelseskomentar til årsregnskapet for Klima- og miljødepartementet for 2023	3
2. Prinsippnote for årsregnskapet 2023	5
3. Bevilgningsregnskap	6
Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2023	6
Note A: Forklaring av samlet tildeling utgifter	8
Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overført beløp til neste år	9
Mottatte belastningsfullmakter	10
Avgitte belastningsfullmakter*	10
Stikkordet «kan overføres»	11
Stikkordet «kan nyttes under»	11
Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter	11
Romertallsvedtak	11
Note C: Spesifisering av netto rapportert til Svalbardregnskapet etter kapittel og post	12
5. Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2023	13
6. Noter til regnskapet	14
Note 1: Innbetalinger	14
Note 2: Utbetalinger til lønn	14
Note 3: Andre utbetalinger til drift	15
Note 4: Finansinntekter og finansutgifter	15
Note 5: Utbetaling til investeringer	16
Note 6: Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	16
Note 7: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	16
Note 8: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen ..	17

1. Ledelseskommentar til årsregnskapet for Klima- og miljødepartementet for 2023

Formål

Klima- og miljødepartementet (KLD) er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

KLD har hovedansvaret for å ivareta helheten i regjeringens klima- og miljøpolitikk, noe som blant annet innebærer oppfølging av de nasjonale målene på klima- og miljøområdet.

KLD har ansvaret for å forvalte virkemidler som skal sikre bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold, stimulere til økt friluftsliv, hindre spredning av helse- og miljøfarlige kjemikalier, avfall og gjenvinning, og forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer. KLD har ansvaret for å samordne klimaarbeidet og rapportere på måloppnåelse. KLD forvalter sentrale virkemidler for å redusere klimagassutslipp og å forebygge klimaendringer, men hvert departement med ansvar for politikkområder som påvirker utviklingen av klimagassutslipp har ansvar for kunnskap og måloppnåelse på sitt sektorområde. KLD bidrar inn i internasjonale klimaavtaler og annet internasjonalt miljø samarbeid.

KLD styrer syv underliggende etater: Miljødirektoratet, Norsk Polarinstitut, Riksantikvaren, Norsk Kulturminnefond, Artsdatabanken, Senter mot marin forurensning og Meteorologisk Institutt. Departementet utøver eierstyring ovenfor Enova SF, Kings Bay AS og Bjørnøen AS. I tillegg har departementet i sin portefølje Svalbards miljøvernfond og Fiskefondet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av KLD's bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld med de forbehold som ikke er avdekket i leveransen fra vår regnskapsleverandør DFØ.

Vurderinger av vesentlige forhold.

I 2023 disponerte KLD 12 947 mill. kroner, og mottok belastningsfullmakter for til sammen 55 mill. kroner. Totalt disponibel ramme for departementet var 13 002 mill. kroner inkl. mottatte belastningsfullmakter, jf. bevilgningsrapporten og note A. KLD disponerte på kap. 1400 post 01 *Driftsutgifter* i alt 307 mill. kroner inkl. overføringer fra 2022 på 6,1 mill. kroner. Driftsutgiftene samlet på kap. 1400 post 01/21 beløp seg til 345 mill. kroner. Når det tas hensyn til belastningsfullmakter gitt til andre, samt merinntekter, har departementet et samlet mindreforbruk på 118,7 mill. kroner som søkes overført til 2024, jf. note B.

Utbetalingene til lønn og sosiale kostnader for KLD beløper seg til 279,4 mill. kroner, hvorav lønn utgjør 218,7 mill. kroner, jf. note 2. Samlede lønnsutgifter og husleie for KLD, til sammen 331,7 mill. kroner, utgjør ca. 72 % av driftsutgiftene.

KLDs største utgiftskapittel i 2023 er kap. 1428 Enova SF, som omfatter overføringene til Klima- og energifondet. I 2023 ble bevilgningene til Klima- og energifondet styrket med 1,4 mrd. kroner for å forsterke innsatsen mot prosjekter som bidrar til innovasjonen og utslippsreduksjonene vi må få til for å nå klimamålene våre. Videre ble det bevilget 1 200 mill. kroner i 2023 til energitilskuddsordningen for næringslivet. I 2023 ble det overført 6 838 mill. kroner til Klima- og energifondet, og sammenlignet med 2022 var det en økning på 1 095 mill. kroner.

I 2023 ble det utbetalt til sammen 575,7 mill. kroner fra KLD på kap. 1482, post 73 Klima- og skogsatsingen. De største enkelttilskuddene ble utbetalt til Emergent (160 mill. kroner) i henhold til prisgarantiavtale om kjøp av ART-sertifiserte utslippsreduksjoner, Kongsberg Satellite Services (62,5 mill. kroner) i henhold til kontrakt om kjøp av høyoppløselige satellittbilder over det tropiske skogbeltet og til World Resources Institute (60 mill. kroner) i henhold til avtale om Food and Land Use Coalition. Det ble også utbetalt tilskudd til multilaterale organisasjoner, bl.a. til

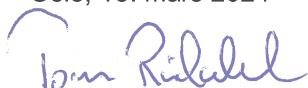
Verdensbankens program for reduserte utslipp fra skog i Liberia og til CLUA i henhold til avtale om kommunikasjon og sivilsamfunnsstøtte, med hovedfokus på Brasil og Indonesia. Resten av utbetalingene var tilskudd etter søknad, bl.a. på områdene avskogingsfrie forsyningskjeder, skogkriminalitet, måling og skogdata og kunnskap og global oppslutning om redusert avskoging. Hoveddelen av bevilgningen på posten belastes av Direktoratet for utviklingssamarbeid og 4 ambassader.

Kjøp av klimavoter beløp seg til 80 mill. kroner i 2023.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen gir årlig uttalelse om revisjonen av årsregnskapet til Klima- og miljødepartementet. Uttalelsen vil bli publisert på departementets hjemmesider så snart regnskapet er gjennomgått av Riksrevisjonen.

Oslo, 15. mars 2024

Tom Rådahl

departementsråd

Klima- og miljødepartementet

2. Prinsippnote for årsregnskapet 2023

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Departementet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger departementet står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som departementet har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet departementet har fullmakt til å disponere.

Kolonnen samlet tildeling viser hva departementet har fått stilt til disposisjon for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser departementet står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra departementet selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall departementet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Departementet har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen bokførte tall fra departementets kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp departementet har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp departementet har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Departementet har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført.

Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

3. Bevilgningsregnskap

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2023

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-)/ mindretgift
1400	Klima- og miljødepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	306 953 000	297 966 143	8 986 857
1400	Klima- og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	82 989 000	46 615 933	36 373 067
1400	Klima- og miljødepartementet	50	Helhetlig profilering, grønne løsninger	A	10 987 000	10 987 000	0
1400	Klima- og miljødepartementet	70	Frivillige miljøorganisasjoner og almennyttige miljøstiftelser	A	55 058 000	55 058 005	-5
1400	Klima- og miljødepartementet	71	Internasjonale organisasjoner	A	98 240 000	98 228 925	11 075
1400	Klima- og miljødepartementet	74	Tilskudd til AMAP	A	5 623 000	5 623 000	0
1400	Klima- og miljødepartementet	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	A,B	103 782 000	87 580 413	16 201 587
1410	Kunnskap om klima og miljø	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	A	232 407 000	232 407 000	0
1410	Kunnskap om klima og miljø	51	Forskningsprogram m.m.	A	400 585 000	400 585 000	0
1410	Kunnskap om klima og miljø	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforplining	A	7 693 000	7 693 000	0
1410	Kunnskap om klima og miljø	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	A	44 545 000	44 545 000	0
1410	Kunnskap om klima og miljø	72	Tilskudd til Genøk - Senter for biotrygghet	A	5 722 000	5 722 000	0
1412	Meteorologiformål	50	Meteorologisk institutt	A	375 621 000	375 621 000	0
1412	Meteorologiformål	70	Internasjonale samarbeidsprosjekt	A	137 821 000	137 821 000	0
1420	Miljødirektoratet	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	A	765 570 000	324 571	765 245 429
1422	Miljøvennlig skipsfart	21	Spesielle driftsutgifter	A	9 042 000	7 268	9 034 732
1422	Miljøvennlig skipsfart	70	Tilskudd til private	A	37 687 000	37 687 000	0
1428	Enova SF	50	Klima Energiforndet Enova	A	5 637 558 000	5 634 453 989	3 104 011
1428	Enova SF	51	Midlertidig erergitilskuddsordning til næringslivet ifb høye strømpriser	A	1 200 000 000	1 200 000 000	0
1432	Norsk kulturminnefond	50	Til disp. kulturminnetiltak	A	127 216 000	127 216 000	0
1473	Kings Bay AS	70	Tilskudd Kings Bay AS	A	66 383 000	66 383 000	0
1474	Fram - Nordområdesenter for klima og miljøforskning	01	Driftsutgifter	A,B	262 000	143 361	118 639
1474	Fram - Nordområdesenter for klima og miljøforskning	50	Tilskudd til statlige mottakere	A,B	25 554 000	30 210 993	-4 656 993
1474	Fram - Nordområdesenter for klima og miljøforskning	70	Tilskudd til private mottakere	A,B	29 755 000	24 296 902	5 458 099
1481	Klimakvoter	01	Driftsutgifter, kan overføres	A	1 859 000	244 282	1 614 718
1481	Klimakvoter	22	Kvotekjøp, generell ordning, kan overføres	A,B	89 876 000	80 106 269	9 769 731
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	01	Driftsutgifter	A,B	108 450 000	28 427 632	80 022 368
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	73	Klima- og skogsatningen	A,B	2 979 970 000	575 711 728	2 404 258 272
Sum utgiftsført på egne kapitler					12 947 208 000	9 611 666 413	3 335 541 587

Oppstilling av bevilgningsregnskapet 31.12.2023 forts.

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-)/ mindreutgift
0021	Statsrådet	01	Driftsutgifter	B	1 380 000	1 427 789	
0118	Utenrikspolitiske satsninger	21	Norsk.russisk miljøvernssamarbeid	B	21 000 000	22 198 543	
0118	Utenrikspolitiske satsninger	70	Nordområde-bevilgning	B	21 000 000	13 529 884	
0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	B	450 000	450 000	
8450	Statens bygninger på Bjørnøya og Hopen	04	Svalbardregnskapet	C	11 682 000	7 822 475	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for MVA i staten	B		24 628 766	
Sum utgiftsført					13 002 720 000	9 681 723 869	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt/ mindreinnt. (-)
4400	Klima- og miljødepartementet	02	Ymse inntekter	B	496 000	277	-495 723
4400	Klima- og miljødepartementet	03	Refusjon fra Utenriksdepartementet		36 302 000	36 302 423	423
4481	Salg av klimavoter	01	Salg av klimavoter		3 072 530 000	3 022 743 469	-49 786 531
5578	Enova SF	73	Påslag nettarif Klima Energifondet		690 000 000	686 895 989	-3 104 011
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter, ymse			416 611	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Folketrygden - Arbeidsgiveravgift			35 460 881	
Sum inntektsført					3 799 328 000	3 781 819 650	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet **5 899 904 220**

Kapitalkontoer

60076701	Norges Bank KK /innbetalinger	3 135 948 111
60076702	Norges Bank KK/utbetalinger	-9 033 848 902
714401	Endring i mellomværende med statskassen	-2 003 429

Sum rapportert **0**

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet 31.12.2023

Konto	Tekst	2023	2022	Endring
626014	Aksjer	7 000 001	7 000 001	0
627014	Innskudd	5 000 000	5 000 000	0
714401	Mellomværende med statskassen	-23 355 118	-21 351 690	-2 003 429

Note A: Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
140001	6 094 000	300 859 000	306 953 000
140021	4 326 000	78 663 000	82 989 000
140050	0	10 987 000	10 987 000
140070	0	55 058 000	55 058 000
140071	0	98 240 000	98 240 000
140074	60 000	5 563 000	5 623 000
140076	12 980 000	90 802 000	103 782 000
141050	0	232 407 000	232 407 000
141051	0	400 585 000	400 585 000
141053	0	7 693 000	7 693 000
141070	0	44 545 000	44 545 000
141072	0	5 722 000	5 722 000
141250	0	375 621 000	375 621 000
141270	0	137 821 000	137 821 000
142032	11 150 000	754 420 000	765 570 000
142221	375 000	8 667 000	9 042 000
142270	0	37 687 000	37 687 000
142850	0	5 637 558 000	5 637 558 000
142851	0	1 200 000 000	1 200 000 000
143250	0	127 216 000	127 216 000
147370	0	66 383 000	66 383 000
147401	0	262 000	262 000
147450	0	25 554 000	25 554 000
147470	135 000	29 620 000	29 755 000
148101	129 000	1 730 000	1 859 000
148122	4 876 000	85 000 000	89 876 000
148201	3 217 000	105 233 000	108 450 000
148273	3 123 000	2 976 847 000	2 979 970 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overført beløp til neste år

Kap/ post	Stikkord	Merutgift (-)/ mindreutgift	Utgiftsført av andre ihtt avgitte belastnings- fullmakter (-)	Merutgift (-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekt (-) /mindreinntekt iht.merinnt. fullmakt	Sum grunlag for overføring	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Inn- sparinger (-)	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
1400.01		8 986 857	0	8 986 857	-495 723	8 491 134	0	0	15 042 950	8 491 134
1400.21		36 373 067	-36 222 371	150 696	0	150 696	0	0	3 933 150	150 696
1400.76	"kan overføres"	16 201 587	-9 747 386	6 454 201	0	6 454 201	0	0	226 074 000	6 454 201
1474.01	"kan nyttes under post 50/70"	118 639	0	118 639	0	118 639	0	0	13 100	0
1474.50	"kan overføres, kan nyttes under post 70"	-4 656 993	0	-4 656 993	0	-4 656 993	0	0	50 574 000	0
1474.70	"kan overføres, kan nyttes under post 50"	5 458 099	0	5 458 099	0	5 458 099	0	0	58 621 000	919 745
1481.01 ¹	"kan overføres"	1 614 718	0	1 614 718	0	1 614 718	0	0	2 041 000	1 614 718
1481.22	"kan overføres"	9 769 731	0	9 769 731	0	9 769 731	0	0	170 000 000	9 769 731
1482.73	"kan overføres"	2 404 258 272	-2 311 346 371	92 911 901	0	92 911 901	0	0	5 658 390 000	92 911 901
	Sum	2 478 123 977	-2 357 316 128	120 807 849	-495 723	120 312 126	0	0	6 184 689 200	118 697 408

¹Kap 1481 post 01 søkes ikke overført til 2024.

Mottatte belastningsfullmakter

Mottatt belastningsfullmakt	Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Fullmakt	Belastet
Statsministerens kontor	0021	Statsrådet	01	Driftsutgifter	1 380 000	1 427 789
Utenriksdepartementet	0118	Utenrikspolitiske satsninger	21	Spesielle driftsutgifter	21 000 000	22 198 543
Utenriksdepartementet	0118	Utenrikspolitiske satsninger	70	Nordområdene, Russland og atomsikkerhet	21 000 000	13 529 884
Kommunal- og distriktsdepartementet	0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	450 000	450 000
Justis- og beredskapsdepartementet	8450	Statens bygninger på Bjørnøya og Hopen	04	Svalbardregnskapet	11 682 000	7 822 475
Finansdepartementet	1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for MVA i staten	0	24 628 766

Avgitte belastningsfullmakter*

Avgitt belastningsfullmakt	Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Fullmakt	Belastet
Folkehelseinstituttet Helse- og omsorgsdep. Miljødirektoratet Norsk Polarinstitutt Sjøfartsdirektoratet	1400	Klima- og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	29 897 000	29 846 642
Miljødirektoratet	1400	Klima- og miljødepartementet	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	2 200 000	2 200 000
Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet	1410	Kunnskap om klima og miljø	21	Miljødata	43 734 000	45 458 148
Miljødirektoratet Statens kartverk	1410	Kunnskap om klima og miljø	23	Mareano	64 121 000	64 400 730
Miljødirektoratet Norad Utenriksdepartementet	1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	01	Driftsutgifter	78 803 463	78 316 062
Norad Utenriksdepartementet	1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	73	Klima- og skogsatningen	2 367 150 000	2 311 346 267

*Utgittsført av andre på utgiftskapitler.

Tildelingsbrev inneholder belastningsfullmakter, til eksempel tildelingen for kap. 1482, post 73 gitt Norad og UD, de omtales derfor i «Avgitte belastningsfullmakter».

Stikkordet «kan overføres»

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst
1400	Klima- og miljødepartementet:	74	Tilskudd til AMAP
1400	Klima- og miljødepartementet:	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak
1420	Miljødirektoratet:	32	Statlige erverv, vern av naturområder
1481	Klimakvoter:	01	Driftsutgifter
1481	Klimakvoter:	22	Internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak:	73	Klima- og skogsatsingen

Stikkordet «kan nyttes under»

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Stikkord
1422	Miljøvennlig skipsfart:	70	Tilskudd til private	kan nyttes under post 21
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:	01	Driftsutgifter	kan nyttes under postene 50 og 70
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:	50	Tilskudd til statlige mottakere	kan overføres, kan nyttes under post 70
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:	70	Tilskudd til private mottakere	kan overføres, kan nyttes under post 50

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

kap. 1400 post 01 mot tilsvarende merinntekt på kap. 4400 post 02, jfr. Prop. 1 S (2022-2023). I 2023 hadde kap. 4400 post 02 en mindrerinntekt på 495 723 kroner.

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår.

Romertallsvedtak

Vi viser til

- 1) Saldert budsjett 2023 vedtatt i Stortinget desember 2022 («Blå bok»)
- 2) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023
 - a) Revidert nasjonalbudsjett, jfr. Prop. 118 S (2022-2023)/Innst. 490 S (2022-2023)
 - b) Nysaldering, jfr. Prop. 21 S (2023-2024)/Innst. 157 S (2023-2024)

Note C: Spesifisering av netto rapportert til Svalbardregnskapet etter kapittel og post

Kap	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Regnskap 2023
0019	Meteorologisk institutt – husleige Bjørnøya og Hopen	01	Driftsutgifter	7 822 475
	Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet til Svalbardregnskapet			7 822 475

Del II Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art

	Regnskap 2023	Regnskap 2022
Driftsutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Andre utbetalinger til drift	7 822 475	7 515 666
Netto rapporterte driftsutgifter direkte i kapitalregnskapet etter art	7 822 475	7 515 666

5. Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2023

	Note	2023	2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	36 302 423	34 667 489
Salgs- og leieinnbetalinger	1	3 022 743 469	2 279 020 814
Andre innbetalinger	1	277	0
Sum innbetalinger til drift		3 059 046 169	2 313 688 303
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	279 389 697	248 359 787
Andre utbetalinger til drift	3	184 174 829	216 616 981
Sum utbetalinger til drift		463 564 526	464 976 768
Netto rapporterte driftsutgifter		-2 595 481 643	-1 848 711 535
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	62 659	229 593
Utbetaling av finansutgifter	4	482	0
Sum investerings- og finansutgifter		63 141	229 593
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		63 141	229 593
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	686 895 989	692 693 160
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		686 895 989	692 693 160
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	9 193 467 437	8 196 421 876
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		9 193 467 437	8 196 421 876
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	2	416 611	312 220
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	2	35 460 881	30 135 507
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-24 628 766	-28 709 651
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		-11 248 726	-1 738 077
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		5 899 904 220	5 653 508 698

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld		2023	2022
Fordringer på ansatte		0	50 000
Skyldig skattetrekk og andre trekk	8	-12 383 797	-11 005 873
Skyldige offentlige avgifter	8	-18 243	-3 090 302
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse ¹	8	-10 953 539	-7 381 838
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)	8	461	76 323
Sum mellomværende med statskassen	8	-23 355 118	-21 351 690

¹ Inklusive pensjonstrekket i de ansattes lønn

6. Noter til regnskapet

Note 1: Innbetalinger

	2023	2022
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Andre overføringer	36 302 423	34 667 489
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	36 302 423	34 667 489
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salg av klimavoter	3 022 743 469	2 279 020 814
Sum salgs- og leieinnbetalinger	3 022 743 469	2 279 020 814
<i>Andre innbetalinger</i>		
Annen driftsrelatert inntekt	277	0
Sum andre innbetalinger	277	0
Sum innbetalinger fra drift	3 059 046 169	2 313 688 303

Note 2: Utbetalinger til lønn

	2023	2022
Lønn	218 699 323	198 235 660
Arbeidsgiveravgift	35 460 884	30 135 508
Pensjonsutgifter ¹	21 616 000	16 693 757
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-8 487 130	-6 111 106
Andre ytelser ²	12 100 620	9 405 968
Sum utbetalinger til lønn	279 389 697	248 359 787
Antall utførte årsverk	241	234

¹ Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 10,0 % av pensjonsgrunnlaget. For regnskapsåret 2022 var premiesatsen 10,7 %.

² Andre ytelser inkluderer honorarer for styre, råd og utvalg, yrkesskadepremie, gruppelevsforsegling samt andre utgifter knyttet til ansatte. Økning i regnskapslinjen fra 2022 til 2023 skyldes økt aktivitet i utvalg.

Note 3: Andre utbetalinger til drift

	2023	2022
Husleie ¹	52 331 183	65 179 051
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	3 378 712	3 371 293
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	221 439	3 905 138
Mindre utstysanskaffelser	2 224 493	2 155 575
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 034 263	980 258
Kjøp av konsulenttjenester ²	3 162 974	7 361 312
Kjøp av andre fremmede tjenester	94 790 099	108 802 859
Reiser og diett	14 826 649	14 634 596
Øvrige driftsutgifter	12 205 017	10 226 899
Sum andre utbetalinger til drift	184 174 829	216 616 981

¹ Da KLD flyttet inn i erstatningslokaler i 2014, ble lokalene brukertilpasset i regi av Statsbygg. Denne investeringen er nå nedbetalt, og KLD fikk redusert årlig husleiekostnad fra og med 2023 med 13,6 mill. kroner.

² Kjøp av konsulenttjenester	2023	2022
Konsulenttjenester innen økonomi, revisjon og juss	101 535	130 000
Konsulenttjenester til IKT drift og utvikling	99 911	0
Konsulenttjenester til rekruttering, ledelsesutvikling etc.	737 419	930 445
Andre konsulenttjenester	1 956 421	3 463 635
Forsknings- og utredningsoppdrag	267 688	2 837 232
Sum kjøp av konsulenttjenester	3 162 974	7 361 312

Note 4: Finansinntekter og finansutgifter

	2023	2022
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	482	0
Sum utbetaling av finansutgifter	482	0

Note 5: Utbetaling til investeringer

	2023	2022
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende ¹	62 659	229 593
Sum utbetaling til investeringer	62 659	229 593

¹Investering i 2023 er knyttet til videokonferanseutstyr.

Note 6: Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	2023	2022
Avgifter ¹	686 895 989	692 693 160
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	686 895 989	692 693 160

¹Gjelder rapporterte sektoravgifter innbetalt til Klima- og Energifondet, en del av oppdraget til Enova SF.

Note 7: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	2023	2022
Overføringer til statlige fond ¹	6 834 453 989	5 736 706 160
Overføringer til forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	534 401 713	396 576 071
Overføringer til andre statlige regnskaper	649 987 827	733 953 724
Tilskudd til fylkeskommuner	500 000	500 000
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	205 978 620	219 861 554
Tilskudd til ideelle organisasjoner	80 712 939	64 948 146
Tilskudd til statsforvaltningen	189 185 496	172 572 327
Tilskudd til utlandet	698 246 853	871 303 894
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9 193 467 437	8 196 421 876

¹Overføringer til Klima og Energifondet.

Note 8: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A: Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023	31.12.2023	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler	12 000 001	0	12 000 001
Sum finansielle eiendeler	12 000 001	0	12 000 001
<i>Omløpsmidler</i>			
Kundefordringer	3 017	0	3 017
Sum omløpsmidler	3 017	0	3 017
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Sum langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	-13 120 721	0	-13 120 721
Skyldig skattetrekk	-12 383 797	-12 383 797	0
Skyldige offentlige avgifter	-18 270	-18 243	-27
Annen kortsiktig gjeld	461	-10 953 078	10 953 539
Sum kortsiktig gjeld	-25 522 327	-23 355 118	-2 167 209
Sum total	-13 519 309	-23 355 118	9 835 810

Del B: Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervs- dato	Antall aksjer	Eier- andel	Stemme- andel	Årets resultat	Balanseført egenkapital	Balanseført verdi i regnskap
<i>Aksjer</i>							
Kings Bay AS	1933	7 000	100 %	100 %	0	21 749 980	7 000 000
Bjørnøen AS	1932	4 000	100 %	100 %	0	4 056 086	1
Balanseført verdi aksjer 31.12.2023							7 000 001
<i>Selskapsandel</i>							
Enova SF	2001		100 %	100 %	11 327 754	47 409 643	5 000 000
Balanseført verdi selskapsandeler 31.12.2023							5 000 000

Årets resultat og balanseført egenkapital er hentet fra årsrapporter for 2022.

Riksrevisjonen

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

Org. Nr.: 972417882

Riksrevisjonens beretning

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Klima- og miljødepartementet for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2023. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 5 899 904 220 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- gir årsregnskapsoppstillingene med noter et dekkende bilde av departementets disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2023 og kapitalposter per 31. desember 2023, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av departementet i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon (ledelseskomentarer)

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i ledelseskomentarene som er en del av årsregnskapet. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke ledelseskomentarene.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese ledelseskomentarene. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom ledelseskomentarene, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt ledelseskomentarene ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom ledelseskomentarene fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at ledelseskomentarene:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapet som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av departementets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at departementet har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at departementet har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Bernt Nordmark
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.